YIL : 2 — SAYI : 55
14 NİSAN 1976
ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR
Adres : P.K. 68 ZONGULDAK
Fiyatı : 100 krş.

İŞÇİ DAVASI

«Belli bir ülkede sosyalist hareket ne kadar genç ise, sosyalist olmayan ideolojiyi yerleştirme çabalarına karşı o ölçüde çetin mücadelelere girişilmelidir.»

DÜNYADA DETANT – ÜLKEDE SOSYALİZM

BAŞYAZI

İşçi sınıfı silahlanmaya karşı çıkmalıdır

Türkiye ile Amerika arasında yeni bir «silahlanma» anlaşması imzalandı.

Bu anlaşmaya göre:

1 - Amerika tarafından uygulanan silah amborgosu kalkacak.

2 - Türkiye'deki Amerikan üsleri yeniden normal işletmeye açılacak.

Amerika tarafından Türkiye'ye uygulanan «silah ambargosu»nun sebebini hâlâ Kıbrıs meselesine bağlıyanlar var. (1). Onlara göre Türkiye, Amerika'ya rağmen, Amerika'nın izni ve haberi dışında Kıbrıs müdahalesini yapmıştır. Türkiye'yi yola getirmek için, Amerika, Türkiye'ye silah ambargosu uygulamıştır. Oysa olaylar ve haberler işin hiç de böyle olmadığını göstermiştir. Kıbrıs müdahalesinin tamamen Amerika'nın izni ve haberi ile gerçekleştirildiği, Amerikan haber alma teşkilatı CİA'nın bu işin içinde olduğu anlaşılmıştır.

Amerika'nın yeni askeri politikasının bir icabı olarak Türkiye'ye ambargo uyguladığı her geçen gün açığa çıkmıştır. Ve Amerika için önemli olanın Türkiye'deki füze ve silahların değil, gözetleme ve dinleme istasyonları olduğu daha iyi anlaşılmıştır. (2). Yapılan son anlaşmada bunun açık bir ifadesinden başka bir şey değildir.

Amerika son anlaşma ile daha başka çıkarlar sağlamıştır. Birincisi üslerin masraflarına Türkiye'yi ortak etmiştir. Sözüm ona üslerin idaresini Türkiye'ye bırakmakla, bakım ve muhafaza masraflarından kurtulmuştur. Ayrıca buralarda çalışan personelin yüzde 50'sinin Türk olması, personel masraflarının da Türkiye ile bölüşmesini sağlamıştır. Bu hükümler Amerika'nın Türkiye'ye verdiği bir taviz değildir. Tam tersine Türkiye hükümetinin, Amerika'ya verdiği tavizlerdir.

İkincisi bu anlaşma sayesinde Amerikan silah tekelleri, 4 yıl içinde Türkiye'ye 1 milyar 366 milyon dolar değerinde silah satacaklardır. Sanki parasını verip silah almak bir marifetmiş gibi sermaye sınıfı politikacılarının bu anlaşma ile övünmeleri tamamen bir aldatmacadır. İki yüzlülüktür.

Bu anlaşma tamamen Amerikan silah tekellerinin ve Türkiye yerli sermayedarlarının çıkarınadır. Bu paralarla Türkiye içinde bir çok sanayi tesisi kurmak mümkündür. Birçok işçiye yeni iş temin etmek mümkündür. Türkiye'deki bir takım solcular ise, anlaşma ile alınan silahların Yunanistan'a karşı kullanılamıyacağından şikayetçi oldular. (3). Bu görüş tamamen işçi sınıfı aleyhine olan bir görüştür. Savaş kışkırtıcılığı taşıyan bir görüştür. İşçi sınıfı öncüleri ve sosyalistler böylesine tehlikeli görüşlere karşı aynen sermaye sınıfı sözcülerine karşı yaptıkları gibi mücadele etmelidirler.

En başta sosyalist partiler bu anlaşmaya karşı çıktılar. Sosyalist ve ilerici yazarlar (4) bu anlaşmanın asıl mahiyetini açıkladılar. Başta Töb - Der olmak üzere bir çok demokratik kuruluş (5) Nato - Cento, ikili anlaşmalar ve üslere karşı kampanya açtılar.

Dünyada «yumuşama» politikasının kuvvet kazandığı bir dönemde Türkiye ve Yunanistan'ın silahlanma yarışına girmesi dünya barışı ve dünya işçi sınıfı için zararlıdır. Türkiye ve Yunanistan işçi sınıfı bütün gücüyle sermaye sınıflarının silahlanma yarışına karşı mücadele etmelidir.

---

(1) - «Amerika ambargoya dayanamadı» - Sadun Aren - Politika, 6.4.1976
(2) - İşçi Davası gazetesi, sayı: 9
(3) - «Türkiye'nin savunması tehlikeye girmiştir» - İsmail Cem - Politika, 7.4.976
(4) - «Emperyalizm ve savunma harcamaları» - Kenan Atalay - Politika, 6.4.976
(5) - İlerici kuruluşlar kampanya açtı - Vatan gazetesi, 6.4.976

TÜRKİYE İLE AMERİKA SİLAH ANLAŞMASI YAPTI

26. Mart. 1976 tarihinde Amerika'nın başkenti Vaşington'da Türkiye ile Amerika arasında «Türk - Amerikan Savunma ve İşbirliği Anlaşması» imzalandı. Anlaşma her iki ülkenin dış işleri bakanları tarafından imzalandı. Yapılan anlaşmanın yürürlüğe girmesi için Amerikan Kongresi tarafından onaylanması gerekiyor.

Anlaşmaya göre Amerika'nın, Türkiye'ye uygulamakta olduğu «silah ambargosu» kalkacak. Buna karşılık Amerika'nın, Türkiye'de bulunan 26 üs ve tesisi yeniden normal olarak işletilmeye başlıyacak.

Anlaşma Yunanistan dışındaki NATO ülkeleri tarafından memnunlukla karşılandı. Nato çevreleri, anlaşmanın, Nato'nun zayıflıyan Güney kanadını güçlendireceğini belirttiler. Yunanistan hükümeti ve diğer sermaye partileri ise, Türkiye karşısında zayıf düştükleri gerekçesiyle anlaşmayı protesto ettiler.

ANLAŞMANIN TEMEL MADDELERİ

— Savunma gayesiyle evvelce ortak olarak çalıştırılmakta bulunan tesisler, bundan böyle Türk silahlı kuvvetlerinin öz tesisleri olacaktır.

— Tesisler, Türk komutanlarının yönetiminde bulunacaklardır.

— Türk silahlı kuvvetleri, tesislerdeki faaliyetin ihtisas istiyen her bölümünde özellikle teknik işletilmesinde yüzde 50 nisbetinde, gerektiğinde bu nisbetin üstünde Türk personeli görevlendireceklerdir.

— Anlaşma 4 yıl yürürlükte kalacaktır.

— Kuzey Atlantik Anlaşması (NATO) içindeki görev ve mükellefiyetlerini yerine getirebilmesini temin maksadıyla, Türk silahlı kuvvetlerine ABD hükümeti tarafından hibe ve kredi olarak 250 milyon dolar tutarında savunma desteği sağlanması ön görülmüştür. Ayrıca her yıl 70 milyon dolar kredi sağlanmıştır. Bunlara ilave olarak evvelce Türkiye'ye teslimi kararlaştırılmışken ambargo kararı üzerine durdurulmuş olan 86 milyon dolar tutarındaki savunma malzemesi de anlaşma yürürlüğe girer girmez derhal Türkiye'ye teslim edilecektir.

Böylece 4 yıl içinde toplam olarak Türkiye'ye 336 milyon dolar tutarında savunma desteği ve yardımı sağlanmış olacaktır.

— Karamürsel ve Sinop'taki tesisler, Türk hükümeti ve askeri makamlarının uygun görmesi halinde, tamamen Türk personeli tarafından işletilecektir.

Anlaşmada yazılı olmayan konu ise Kıbrıs'tır. Türkiye ve Amerikan hükümetlerinin Kıbrıs konusunda ne düşündüğü anlaşmada yazılı olarak yer almış değil. Ancak bu anlaşma ile ilgili olarak Kıbrıs konusunda'da sözlü bir anlaşmaya varılmış olması çok mümkündür.

İspanya'da baskıcı Karlos yönetimini protesto gösterileri her geçen gün artıyor.

KAPİTALİST ÜLKELER BUNALIMI AŞAMIYOR

Kapitalist ülkelerde ekonomik ve sosyal bunalım devam ediyor. İşsizlik, pahalılık ve üretim düşüklüğü önlenemiyor. Bunun sonucu kapitalist sisteme karşı tepkiler gittikçe artıyor.

İspanya'da Kral Karlos yönetimi, işçi sınıfının ve emekçilerin muhalefetini bastırmak için sert tedbirlere başvuruyor. Rejimi protesto gösterilerine öncülük edenleri tutuklatıyor. Buna rağmen muhalefet mücadeleyi bırakmıyor. İktidarın baskıları karşısında muhalefet partileri daha sıkı birlik kuruyor.

Özgürlükler ülkesi olarak tanıtılan İsveç'in foyası her gün biraz daha ortaya çıkıyor. Sosyal Demokrat Partinin yönetimde bulunduğu İsveç'te, sermayedarlar özel polis teşkilatlarıyla işçileri baskı altında tutuyor. Devlet vatandaşların her adımını kontrol altında tutuyor. Kadınların her alanda serbest olduğu söylenen bu ülkede kadınlar baskı ve sömürüden şikâyet ediyor. Kadınlar, güzelliklerinin kapitalistler tarafından para kazanma aracı olarak kullanılmasına karşı çıkıyor. İsveç'li kadınlar sözde «Kadın Haklarını» savunan derneklere inanmıyorlar. Kurtuluşlarının ancak sosyalist sistemde olacağını görüyorlar.

Avrupa ülkeleri içinde en iyi durumda Batı Almanya'nın olduğu söyleniyor. Ama bu ülkede de işsizlik sorunu ve ihracat tıkanıklığı bir türlü çözülemiyor.

Resimde Sovyetler Birliğinde geçen yıl 11 milyon kişiye dağıtılan konutlardan bir kısmı görülyor.

SOSYALİST ÜLKELER GELİŞİYOR

Sovyetler Birliği'nin 9. Beş Yıllık Kalkınma Plânında öngörülen hedefler fazlasıyla gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde ulusal gelir yüzde 28 oranında artmış ve 76 milyar rubleye ulaşmıştır. Sanayi üretimi yüzde 43 oranında artmıştır. Halk ekonomisinin makina yapımı, kimya ve petrol sanayisi kolarında önemli gelişmeler olmuştur. Hava şartlarının elverişli olmamasına rağmen tahıl üretimi de 1970 yılına oranla yüzde 37 artmıştır. Fiyatların sabit kalmasına karşılık işçi ve memur ücretleri yüzde 20, tarım işçilerinin ücretleri ise yüzde 25 oranında artmıştır. Yalnız geçen yıl 11 milyon Sovyet vatandaşına konut dağıtılmıştır.

Sovyetler Birliği'nde 10. Ekonomik Kalkınma Plânı döneminde ulusal gelirin yüzde 28, endüstri üretiminin yüzde 39, köy ekonomisinde üretimin yüzde 17, kişi başına düşen gelirin de yüzde 22 artışı öngörülmektedir. Bu dönemin sonunda ortalama aylık ücret 170 rublenin altında olmayacaktır.

1976 yılı için ise ulusal gelirin 5,4 oranında artması öngörülmüştür. Bu yıl Sovyetler Birliği'nde 1 milyar 95 milyon kilovatsaat elektrik enerjisi. 520 milyon tondan fazla petrol ve tabii gaz, 147 milyon ton çelik üretilecektir. Eğitim, bilim, sağlık ve kültür hizmetleri için 80,4 milyar ruble harcanacaktır. 21,8 milyar ruble de konut yapımına ayrılmıştır. Savunma harcamaları için bütçeden ayrılan pay ise yüzde 7,8 e indirilmiştir.

MACARİSTAN HALK CUMHURİYETİNDE BÜTÜN EMEKÇİLERE PARASIZ SAĞLIK HİZMETİ SAĞLANDI

Macaristan Halk Cumhuriyetinde 4. Beş Yıllık Kalkınma Plânı başarıyla gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde kişi başına düşen gerçek gelir yüzde 26 oranında artmıştır. İşçi ve memurların gerçek ücreti yüzde 17 oranında artmıştır. Emekçilerin ücretleri yüzde 2 artırılmıştır. Bütün emekçilere parasız sağlık hizmeti sağlanmıştır.

Macaristan Halk Cumhuriyetinde ikinci dünya savaşından sonra 3 bin 500 mağaza yapılmıştır. Bunlardan 148 tanesinin içinde iğneden ipliğe kadar herşey bulunmaktadır. 130 otel, 316 hastane, 239 poliklinik, 1527 dispanser, 2298 çocuk yuvası ve bahçesi ile 3331 ilk ve orta okul yapılmıştır. Öte yandan, Macaristan Halk Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği'nden alınan 10 konut yapımı kombinası ile son 15 yıl içinde bir milyon yeni konut yapımı imkânı sağlamıştır.

SOSYALİST KÜBA GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİNİ SAĞLIK HİZMETLERİ BAKIMINDAN 20 YIL GERİDE BIRAKTI

Sosyalist Küba'nın ulusal ekonomisi giderek daha sağlam temellere oturmaktadır. Ulusal gelir her yıl yüzde 10 oranında artmaktadır. Yılda 6,5 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi, 2 milyon ton çimento, 5 milyon ton petrol üretilmektedir. Küba dünyada şeker üreten ülkeler arasında birinci sırada yer almaktadır. Küba'da son 5 yılda 17 bin kilometre asfalt yapılmıştır. 1958 yılına kıyasla bugün üç kat daha fazla elektrik enerjisi üretilmektedir. Yıllık balık avı da 1958 yılına kıyasla 10 kat artmıştır.

Küba, sağlık hizmetlerinin karşılanması bakımından diğer Güney Amerika ülkelerini 20 yıl geride bırakmıştır. Sağlık görevlilerinin sayısı 1958 yılına oranla 11 kat artmıştır. Bugün Küba'da yılda bin doktor yetiştirilmektedir.

MOĞOLİSTAN HALK CUMHURİYETİNDE 1940'TA BİR YILDA ÜRETİLEN SANAYİ ÜRETİMİ BUGÜN 15 GÜNDE ÜRETİLİYOR

Moğolistan Halk Cumhuriyetinde ulusal gelir son beş yıllık plân döneminin 4. yılında yüzde 30 artmıştır. Sanayi üretimi yüzde 45 oranında artmıştır. Böylece Moğolistan Halk Cumhariyetinde 1940 yılında üretilen sanayi ürünleri bugün 15 günde üretilir hale gelmiştir. Bu başarıları gerçekleştirmesinde, Moğolistan emekçilerine Sovyetler Birliği'nin büyük yardımları olmuştur. Örnek olarak, ülkenin elektrik enerjisi üretiminin yüzde 80'i, kömür üretiminin yüzde 85'i Sovyetler Birliği'nin yardımlarıyla kurulan ve geliştirilen işletmelerde gerçekleştirilmektedir.

Bulgaristan Komünist Partisi Onbirinci Kongresi Toplandı

Bulgaristan Komünist Partisinin onbirinci kongresi geçen hafta Sofya'da toplandı. Toplantıya 1600 delege katıldı. Sosyalist ülkelerin devlet yöneticileri ve çeşitli ülkelerdeki Komünist Parti temsilcileri de kongreyi izledi. Kongreye partinin çalışma raporunu Genel Sekreter ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı Todor Jivkov sundu. Raporda sosyalist sistemin dünya barışı için verdiği mücadele ve bu yolda kazanılan başarılar belirtildi. Sovyetler Birliği'nin, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin dünyada uluslararası gerginliğin azaltılmasında etkili bir rol aldığı belirtildi. Emperyalist ülkelerin ve maocu'ların sosyalist sisteme ve Sovyetler Birliğine karşı yürüttükleri aleyhte kampanyanın bozguna uğradığı açıklandı.

Kongrede yeniden Genel Sekreterliğe getirilen Jivkov, ekonominin ve üretimin daha da geliştirilmesi gerektiğini belirtti.

Öte yandan, açıklanan ekonomik raporda Bulgaristan'da son beş yıl içinde halkın günlük yaşamını etkileyen mal ve hizmetlerde hiçbir artış olmadığı belirtildi. Tam tersine bazı ihtiyaç maddelerinde ve kiralar da düşme olduğu açıldandı. 1970 yılına oranla tarım üretiminin yüzde 30 arttığı belirtildi.

GREV İŞÇİ OKULU OLMALIDIR

SAĞLIK İŞÇİLERİ DİRENİYOR

İşçi Davası (Özel) —

İstanbul'daki VATAN Hastanesinde çalışan sağlık işçilerinin grevi devam ediyor. Grev başlayalı neredeyse dört ay oluyor. Grevi bağımsız bir sendika olan DEVRİMCİ SAĞLIK İŞ Sendikası yönetiyor.

Gazetemiz bu işyerindeki sendika baş temsilcisi Ali Rıza Kiper ve öteki işçilerle bir görüşme yaptı. Sorularımıza karşılık işçilerin cevaplarını aşağıda veriyoruz.

Soru: Neden direnişe geçtiniz?

Cevap: Toplu sözleşme görüşmelerinde işveren uzlaşmaz bir tutum aldı. Bizim çalıştığımız sağlık iş kolunda kanunen grev yapma hakkımız yok. Bunun için de bizler direniş yapmak zorunda kaldık.

Soru: İşveren hangi isteklerinize yanaşmadı?

Cevap: Biz aylıklarımıza 900 lira zam istedik, işveren sadece 400 lira verdi. Senede üç ay ikramiye istedik. İşveren ancak 1,5 aylık ikramiye verdi. Ayrıca bir çok soyal hak istedik. İşveren bunları hiç kabul etmedi.

Soru: Direnişten önceki ücret durumunuz nasıldı?

Cevap: İşyerinde ortalama ücret 1200 lira kadardı.

Soru: İşveren gerekçe gösteriyor mu?

Cevap: İşveren devamlı zarar ettiğini söylüyor. Bizim hesaplarımıza göre zarar etmesi imkansız. Her sene en az bir milyon kar etmesi lazım. Çünkü çalıştığımız yer özel bir hastane. Muayene ve tedavi ücretleri de hayli yüksek.

Soru: İsveren direnişi kırmaya çalışıyor mu?

Cevap: Elbette çalışıyor. İşveren direnişin ilk gününde hemen polis çağırttı. İşçileri coplattı. Daha sonra bazı fedayilerini işçilerin üzerine yolladı. Başhekimin kardeşi ile beraber bir kaç saldırgan işçilerin çadırına girdiler. Bu arada sendika başkanımız Cemil Orkunu da kolundan yaraladılar. Polis bu saldırganlara bir şey yapmadan serbest bıraktı. Bundan başka, işverenin bir oyunu daha var. Bizim gözümüzü işsizlikle korkutmak için hastanenin kapısına «kiralık» diye ilan astı.

Soru: Hastaneyi kim işletiyor?

Cevap: Hastane sözde bin ortaklı bir anonim şirket. Ama aslında hisselerin çoğu bir kaç kişiye ait. Bunlar da üç kodaman doktor. Ayrıca başka yerleri de işletiyorlar.

Soru: İşyerindeki bütün işçiler direnişe katılıyor mu?

Cevap: Burada 115 işçi çalışıyor. Şu anda direnişe katılanlar 80 kişi. Öteki arkadaşlar dağılıp gittiler. Ama işyerindeki bütün çalışma durmuş vaziyette.

Soru: Sendika yöneticileri direnişle ilgileniyor mu?

Cevap: Evet. Sendika işçilere ayda ortalama 500 lira grev yardımı yapıyor. Eğitim çalışmaları da aralıksız devam ediyor. Sendika nedir, mücadele nedir, sömürü nedir, bunun gibi konuları öğreniyoruz.

Soru: Ayda 500 lira direnen işçilere yetiyor mu?

Cevap: Maalesef yetmiyor. Bazı arkadaşlarımız işportacılık ve garsonluk gibi ek işler yapıyorlar.

Soru: Başka yerden işçiler sizi destekliyor mu?

Cevap: Bazı işyerlerinden arkadaşlar geldiler. Bize manevi bakımdan destek oldular.

Vatan Hastanesinde çalışan işçilerin direnişi devam ediyor. (Foto — İşçi Davası)

PTT işçilerinin grevi devam ediyor

İşçi Davası (Özel) —

PTT İstanbul Telefon Başmüdürlüğüne bağlı işyerlerinde çalışan 850 işçi bir aydır grev yapıyor. Grevi, DİSK'e bağlı YENİ - HABER - İŞ Sendikası yönetiyor.

Gazetemiz, Üsküdar'daki 5.ci şantiyede çalışan telefon işçileri ile bir görüşme yaptı. İşçiler sorularımıza şu cevapları verdi :

Soru: Greve neden gittiniz?

Cevap: Bizde ortalama işçi gündeliği 65 liradır. Sözleşme görüşmelerinde ücret zammı ve iş güvenliği istedik. İşveren isteklerimizi kabul etmeyince 11 Mart 1976 günü greve başladık.

Soru: İş güvenliği deyince ne anlıyorsunuz?

Cevap: Daha önce işveren keyfi olarak bir çok arkadaşımızı işten çıkardı. İş kanununun 17.ci maddesine dayanarak arkadaşlarımızı sokağa attı. Zaten arkadaşlarımız «geçici» olarak çalışıyordu. Biz bunun için iş güvenliğine çok önem veriyoruz.

Soru: Bu işyerinde daha önce grev yaptınız mı?

Cevap: Evet. 1972 ve 1975 yıllarında iki grev daha yapmıştık. Grevler sonunda istediklerimizi almıştık.

Soru: Sendika yöneticileri grevle ilgileniyor mu?

Cevap: Evet, Yöneticiler devamlı geliyorlar. Ama eğitim çalışması yapılmıyor.

Soru: Başka yerlerde çalışan işçiler grevi destekliyor mu?

Cevap: Hayır. Ne başka işçilerden, ne de basından kimse geldi.

Soru: İşveren grev sırasında ne yapıyor?

Cevap: İşveren greve rağmen çalışmaları devam ettirmek için hileye başvuruyor. Aslında bizim gibi işçi olan bazı kişileri «memur» adıyla çalıştırıyor. Ayrıca grevci işçilere baskılar yapılıyor. Geçenlerde, Edirnekapı bölgesindeki işyerimizdeki arkadaşlar saldırıya uğradı. Sermayenin kiralık adamları olan «komando» denen bazı öğrenciler grev yerindeki afişleri yırttılar.

Soru: Duyurmak istediğiniz bir şey var mı?

Cevap: Bizde bütün işçiler gibi ekmek kavgası veriyoruz. Bütün Türkiye işçilerine selam ederiz.

GREVDEKİ TÜRKAY İŞÇİLERİ KAĞIT OYNUYOR

İstanbul'un İstinye semtindeki TÜRKAY Kibrit Fabrikası işçileri 8 Mart gününden beri grev yapıyor. Grevi TÜRK - İŞ'e bağlı PETROL - İŞ Sendikası yönetiyor. Ancak son günlerde, işçilerin greve olan alakasının azaldığı göze çarpıyor. İşçiler, vakit geçirmek için yanlış yollara sapıyorlar. Bazı kadın işçiler yün örüyor. Bazı erkek işçiler ise kağıt oynuyor.

PETROL KİMYA-İŞ YÖNETİCİSİ MEHMET ATAY İLE GÖRÜŞME

İşçi Davası (Özel) —

Yukarıda ve aşağıda görülen iki resim 27 Mart 1976 tarihli Günaydın gazetesinde çıktı. Gazetemiz bu iki resim konusunda bir sendika yöneticisi ile konuştu. DİSK'e bağlı PETROL - KİMYA - İŞ SENDİKASI Genel Yürütme Kurulu üyesi Mehmet Atay gazetemizin sorularına cevap verdi :

Soru: Grev halindeki Türkay işçilerini kağıt oynarken gösteren resim hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevap: İşçilerin grevden uzaklaşıp bu şekilde vakit öldürmelerini doğru bulmuyorum. Bu yanlışın başta gelen sorumlusu, bu işyerinde yetkili durumda olan TÜRK - İŞ'e bağlı sendika yöneticileridir. Bu örnek, TÜRK - İŞ"in sınıf sendikacılığını değil uzlaşmacı sendikacılığı seçtiğini çok iyi gösteriyor. Aslında, grevler bir işçi okulu olarak yürütülmelidir. Grev tatbikatı içinde işçilere çok şey öğretilebilir.

Soru: Ömür Lokantası işçilerini patronla birlikte eğlenirken gösteren resim hakkında ne düşünyorsunuz?

Cevap: Bu lokantanın patronu kendisini «işçi babası» olarak göstermeye çalışıyor. Anladığıma göre, patron, iki yıl önceki başarısız grevin işçiler üzerindeki olumsuz tesirini kullanıyor. Patron, işçileri kendisiyle uzlaşmaya çağırıyor. Bu işin de sorumlusu, daha önceki grevi başarıya götüremiyen TÜRK - İŞ'e bağlı sendika yöneticileridir.

Soru: Böyle resimlerin sermaye basınında geniş yer almasını nasıl açıklıyorsunuz?

Cevap: Sermaye basını, işçi sınıfının mücadelesini saptırmak için her fırsatı kullanır. Bu resimleri basmakla, işçiler her şeye boşvermişler gibi gösterilmek isteniyor.

ÖMÜR İŞÇİLERİ PATRONLA BERABER EĞLENİYOR

İstanbul - Edirne yolu üzerindeki ÖMÜR Lokantasında bir grev oylaması yapıldı. Oylamaya katılan 84 işçiden 74'ü greve hayır dedi. Böylece işçiler, üyesi oldukları TÜRK - İŞ'e bağlı OLEYİS Sendikası yöneticilerine güven duymadıklarını ortaya koydular. Ama, aynı zamanda, patronun tuzağına düşerek ziyafete katıldılar.

Yorum

Grev, işçi sınıfının mücadele silahlarından biridir. İşçi sınıfının mücadele tarihinde grevlerin şerefli bir yeri vardır.

Grevlerin başarıya ulaşması için çok dikkatli hareket edilmelidir. Grevler bilinçli olarak yürütülmezse geri teper. Hesapsız, kitapsız yapılan eylemler işçilere değil patronlara yarar.

Bu sayfada yer alan işçi eylemlerinde gözümüze çarpan noktaları şöyle sıralayalım:

● İşçi eylemlerini kırmak için patronlar büyük çaba harcıyor. Kimisi zora başvuruyor. Vatan hastanesi patronları, işçilerin üzerine fedayilerini yolluyor.. Grev halindeki PTT işçilerine «komando» denen patron uşakları saldırıyor. Patronların kimisi daha sinsi yollara başvuruyor. Ömür lokantası patronu, işçilere sevimli görünerek onları uyuşturmaya çalışıyor. Sendikanın aldığı grev kararına uymayan işçilere mükâfat olarak ziyafet çekiyor. PTT işyerlerinde işveren hileye başvuruyor. Memur sıfatı taktığı bazı işçileri grev sırasında çalıştırıyor.

● Sendika yöneticileri, grevler konusunda gereken ciddiyeti taşımıyor. Ne grev öncesi hazırlık yapıyorlar. Ne de grev sırasında sorumluluk duyuyorlar. Aslında, işçileri mücadeleye sokmak için çok tutarlı bir çalışma şarttır. İşçiler grev öncesinde mücadele için iyi hazırlanmalıdır. İşçilere mücadele sırasında çıkacak güçlükler önceden anlatılmalıdır. İşçilere sorumsuz vaatlerde bulunmaktan sakınılmalıdır. Özellikle, eğitim çalışmalarına çok önem verilmelidir. İşçiler ne kadar bilinç kazanırlarsa o kadar kararlı mücadele verirler.

● Sendika yöneticilerinin bazı yanlışları işçileri mücadeleden soğutuyor. Örnek olarak, Ömür lokantası işçileri iki yıl önce 9 aylık bir grev yapmışlar. Ama grev sonunda isteklerini alamayıp hayal kırıklığına uğramışlar, Ondan sonra da sendikacılara kızarak patronların oyununa gelmişler. Oysa, bir yanlışa kızarak başka bir yanlışa gitmek hiç bir meseleyi çözmez. Eğer sendika yöneticileri iyi çalışmıyorsa, işçilerin bu yöneticileri değiştirmesi için çalışması gerekir. Bugün Ömür işçilerinin düştüğü duruma yarın başka işçiler de düşebilir. Örnek olarak, Vatan hastanesindeki direnişi başlatan sendika yöneticileri, bu işin sonunu getiremezlerse işçiler arasında doğacak yılgınlıktan sorumlu duruma düşerler. Bunun için de hem yanlış, hem de işçiden uzak bazı beylik lafları «eğitim» diye tekrarlamaktan kaçınmalıdırlar.

● Grevlere karşı ilgisiz davranan sendikacılar sadece TÜRK-İŞ'te değil, DİSK içinde de görülüyor. Örnek olarak, İskenderun - Batman petrol boru hattını döşeyen işçilerin durumunu gösterebiliriz. Kar - kış, açlık - yokluk demeden fedakârca direnen boru hattı işçileri grev sonunda yalnız bırakıldılar. Bugün çoğu işten atılmış durumda. İşin kötüsü, bunu DİSK ve BAY-SEN İŞ yöneticileri de kabullenmiş durumda.

Son olarak şunu ekleyelim. Sendika yöneticileri «ne yapalım, elimizde imkan yok» diyemezler. Sendikalar eğitim çalışması için geçici veya sürekli olarak çalışacak kadroları isterlerse bulabilirler. Yeter ki kendilerine yaltakçı değil de çalışacak adam arasınlar.

REFERANDUM

PATRONLAR VE SARI SENDİKACILAR REFERANDUMA NEDEN KARŞI ÇIKIYOR

Patronlar ve patron yanlısı sendika yöneticileri referandumun kanunlaşmasına karşı çıkıyorlar. Referandumun sendika seçme özgürlüğü ile bir ilgisi olmadığını iddia ediyorlar. Türk - İş başkanı Halil Tunç şunları söylüyor :

«Referandumun sendika seçme özgürlüğü ile hiçbir ilgisi yok. Ülkemizde batı ülkelerindeki kadar sendika özgürlüğü var. Hiçbir işçinin herhangi bir sendikaya girmesini veya çıkmasını yasaklayıcı müeyyide yok. İşçilerin herhangi bir sendikaya girip çıkmasını referanduma bağlayamayız.»

Halil Tunç sanki Türkiye'de yaşamıyor. En başta patronların, işçilerin sendikalaşmalarını ve sendika seçme özgürlüklerini önlemek için neler yaptıklarını bilmezlikten geliyor.

Bir kere patronların hiçbiri, işyerlerine nasıl olursa olsun bir sendikanın girmesini istemez. Bunun için her yola başvururlar. İşkolunun değişik olduğunu iddia ederler. İddialarında haklı çıkmak için her dümeni çevirirler. Mahkemelere başvururlar. İşi uzatıp işçilerin moralini bozmaya çalışırlar.

Y[illegible]sında uydurma sebeplerle sendikalı işçileri işten atarlar. İşçi azaltması yapıyorum diyerek atarlar. İşlerinin kötü gitmesi, iflasları hep bu zamana rastlar. Hatta yetki almak üzere olan sendika yöneticilerine blöf yaparlar. «Buyrun siz alın ve işletin bu şartlarla» derler. Ama yetki dönemi geçtikten sonra iflas ettikleri, battıkları hiç görülmez.

Bu yollar sonuç vermezse başka yollar denerler. Sendikayı ve sendika yöneticilerini yıpratmaya çalışırlar. İşçileri sendikalarına karşı kışkırtmaya çalışırlar. «Siz ve biz varız, bizim aracıya ihtiyacımız yok. Sendikacılar sizin alın terinizi sömürüyor. Sizden hiç hakları olmadığı halde dünya kadar aidat alacaklar» derler.

Bu politika da tutmaz ve görüşmelerde anlaşma sağlanamazsa iş gelir greve dayanır. Bu sefer patronlar grev oylamasının olumsuz çıkması için her şeyi yaparlar. İşçi olmayan kişileri işçi gösterirler. Bütün işçilerin evini tek tek dolaşarak işçilerin kafalarını bulandırmaya çalışırlar. Bütün bunlara rağmen işçiler «Greve evet» demişlerse, bu sefer grev oylamasının iptali için mahkemeye başvururlar. Bundan da sonuç alınmazsa, patron işçilerin kararlılığı karşısında zorundan sendikayı tanımış olur. İşçiler de sendikalı olmuş olur. İşte işçiler sendikalaşabilmek ve bunu patrona kabul ettirmek için bütün bu engelleri aşmak zorundadır. Bu mücadeleler esnasında çeşitli bahanelerle işten atılmayı göze almak zorundadır.

Patronlar, sendikalaşma hareketini önleyemiyeceklerini anlayınca bu sefer de kendilerinden yana olan sendikaların işyerinde yetki alıp toplu sözleşme yapmaları için gayret ederler. Eğer istedikleri gibi bir sendika bulamazlarsa böyle bir sendikayı kendileri kurdurturlar.

Patronlar, kendilerine bağlı sendikaya üye olmaya işçileri zorlar. Yeni işe girenleri de bu şartla alırlar. İşyerinde besleme sendikası olmayan bazı patronlar ise iş için müracaat eden işçilere önce bir taahhütname imzalatırlar. İşçi bir kağıda hiç bir sendikaya üye olmayacağına dair imza atar. Daha sonra bilerek yada bilmeyerek işyerindeki sendikalaşma hareketine karşı çıkar. Sınıf bilincine ulaşmamış olması onu bu yola iter. Verdiği söze sadık kalmak düşüncesiyle ve çoğunlukla işten atılmak korkusuyla böyle hareket eder. Patron taahhütnameyi her zaman işçiye karşı baskı aracı olarak kullanır. Fakat buna rağmen işçilerin çoğunluğu sendikalaşma hareketine katılır. Patrona karşı mücadelede ön safta mücadele eder. İşten atılabilir. Bu olaylar sendikasız işyerlerinde ilk sendikalaşma hareketlerinde rastlanan olağan durumlardır.

Eğer işyerinde patron tarafından kurdurulmuş bir sendika varsa işçilerin durumu daha da zordur. Bu sefer karşılarında hem patron hem de üyesi bulundukları sendikanın yöneticileri vardır. Patronlar sarı sendikaları yaşatmak için herşeyi yaparlar. Sarı sendikaların sahte üye fişi düzenlemelerine yardım ederler. Sahte fiş için gerekli isim, adres, imza gibi bilgileri bu sendika yöneticilerine seve seve verirler. Sonra da işçileri temsil etmeyen bu sendika adına işçilerden aidat keser. Ve işçilerin bu beladan kurtulması uzun ve zorlu mücadelelerle olur.

Eğer işçi, böyle bir sendikaya karşı mücadele ediyorsa, ihtar alması ve arkasından da işten atılması çok kolaydır. Önce sendika yöneticileri bu işçiyi üyelikten ihraç ederek toplu sözleşmeden yararlanmasını engeller. Bir işyerinde sendikanın işçiyi üyelikten ihraç etmesi, patrona «bu işçiyi işten atmakta serbestsin» demektir. Artık gerisi patronun insafına kalmıştır. Eğer sendikaya karşı mücadeleyi başlatan işyerindeki sendika temsilcisi ise, aynı akibete uğramak için temsilcilik sıfatının kaldırılması yeter.

Halil Tunç, bunları bilmezlikten geliyor. Patron - sendika yöneticisi işbirliğinin günümüzde işçileri işten atmakta nasıl kullanıldığına dünya kadar örnek vardır.

İşverenler daha ne yaparlar? Sendikalı işçiyi bu şekilde işten atmak işçiye tazminat ödemeyi gerektirir. Patron için bundan kurtulmanın da yolu vardır. İş Kanunu'nun 17 ci [illegible] maddesi.

Halil Tunç der ki :

«Hiçbir işçinin herhangi bir sendikaya girmesini veya çıkmasını engelleyici bir müeyyide yok.»

İşten atılmaktan, çoluk çocuk aç ve açık kalmaktan daha büyük müeyyide var mıdır?

İşte referandum, işçi sınıfının kararları ve istekleri doğrultusunda olmayan sendikaların çöküşünü gerçekleştirmeye başladı. Yerden bitme bir çok sendika, bu uygulama ile işçi sınıfından acı tokatlar yedi. Referandum uygulaması, sarı sendikaların sahte fişlerle yetki almasını ve toplu sözleşme yapmasını engelledi. Düzenbaz sendikacıların oyunlarını ortaya çıkardı. Böylece patronların ve sarı sendikaların hesapları bozuldu. İşte bu yüzden patronlar ve sarı sendikacılar referandumun kanunlaşmasını engellemeye çalışıyorlar.

İstanbul'daki BEKO TEKNİK işyerinde 600 işçi çalışıyordu. İşyerinde iki sendika vardı. Sarı sendika Cevher - İş ile DİSK'e bağlı Maden - İş. İşçilerin büyük bir çoğunluğu Maden - İş üyesiydi. Cevher - İş ise, sahte üye kayıt belgesi düzenleyerek yetki almıştı. İşçiler, Maden - İş üyesi olduklarını ileri sürerek Cevher - İş sendikasının yetki almasına karşı çıkmışlardı. Maden - İş sendikası avukatları da yetkili sendikanın işçiler arasında yapılacak oylama (referandum) ile tesbiti için dava açmışlardı. İşçilerin sarı sendikadan öylesine canı yanmıştı ki, 300 kadar Beko Teknik işçisi bizzat mahkemeyi izlemeye gelmişti. Ancak işçiler, 17 Ocak 1975 tarihindeki bu duruşmayı izleyemediler. Polis tarafından dövülerek, tartaklanarak dağıtıldılar. Mahkeme referandum yapılmasına karar verdi. Referandum kararı çıkınca sarı sendika Cevher - İş, referandumdan da yetki iddiasından da geri çekildi. Böylece Beko Teknik işçileri, referandum sayesinde kendilerini gerçekten temsil eden Maden - İş'in yetki almasını sağladılar. Ama zorlu bir mücadeleden sonra. Resimde İstanbul Adliye Sarayı önünde polis tarafından dağıtılan Beko Teknik işçileri görülüyor.

REFERANDUM NEDİR

Referandumun ne demek olduğunu artık işçi sınıfı çok iyi biliyor. Özellikle Derby, Aysal, Sağlar, Mako, Tofaş, Renault, Teknik Kimya, Ünilever, Ak Çimento, Demir Döküm, Ülker, Elka, Mutlu Akü, Presiz Metal,, Beko Teknik işçileri ve sendika seçme özgürlüklerini referandum yoluyla, kendi iradeleriyle kullanan bütün işçiler çok iyi biliyorlar.

İşçi sınıfı, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkını, kanuna göre sendikaları aracılığıyla kullanır. Ancak bir işçi, bir işyerinde iki sendikaya da üye olabilir. Bunu önleyen bir kanun yoktur. Bu durumda işyerinde işçileri hangi sendika temsil edecektir? Hangi sendika işçiler adına toplu sözleşme yapacaktır?

Kanuna göre, işyerinde hangi sendika daha çok üyeye sahipse işçiler adına toplu sözleşme yapmaya o sendika yetkilidir. Sendikaların üye sayısı ise, üye kayıt fişleri ve üye kayıt defterlerine göre tayin edilir. Ancak kanun, bazı sendikaların sahte üye fişleriyle yetki almasını engelleyebilecek durumda değildir. Nitekim birçok sarı sendika sahte üye fişleri düzenleyerek yetki almayı meslek haline getirmişlerdir. Birçok işyerinde işçiler sarı sendikacıların bu tutumuna direniş yaparak cevap vermişlerdir. Bu durum işçiler arasında sendikal rekabeti ortaya çıkarmıştır. Sendikalar arasında yetki ihtilafı birçok durumda mahkemeye intikal etmiştir. Mahkemeler yetki ihtilafını çözümlemek için referanduma başvurmuştur. Yani yetkili sendika işçilerin oylarıyla, gizli oy açık sayım usulüyle belli olmuştur.

Kısacası, referandum işçilerin sendika seçme özgürlüğünü kağıt üzerinden kaldırarak gerçek hayata uygulanabilir hale getirmiştir. İşçiler, gerçekten kendilerini temsil ettiklerine inandıkları sendikaları serbest iradeleriyle ve gizlioy - açık sayım ilkesiyle seçmişlerdir. Böylece patronlar karşısında daha güçlü ve birlik olarak mücadele etmek imkanını bulmuşlardır.

Fakat geçen yılın mayıs ayında Yargıtay (üst mahkeme), bir mahkemenin verdiği referandum kararını bozarak referandumu yasa dışı kabul etti. Bir işyerinde hangi sendikanın yetkili olduğuna Bölge Çalışma Müdürlüğü karar verir dedi. Referandum kararı veren mahkemelerden biri üst mahkemenin bu kararına itiraz ederek en doğru yolun işçilerin serbest iradesine başvurmak olduğunu söyledi. Bu sefer mesele Hukuk Genel Kurulu'na gitti. Bu kurul, referandumu yasa dışı bulmadı ama tesbitinde geçerli olamıyacağı yolunda bir karar verdi.

Bu durum mahkemelerin referandum kararlarını etkiledi. Referandum uygulanamaz hale geldi. Meselenin çözümü referandumun kanunlaşmasına bağlı. Sözün kısası referandumun kanunlaşması bir sendikal mesele olarak işçi sınıfının önünde duruyor.

REFERANDUM SONUÇLARI

Son yıllarda görülen birçok işçi direnişlerinin ve çatışmalarının temelinde sendikal rekabet yatar. İşin bu noktaya gelmesinde referandum kanununun çıkartılmamış olmasının önemli payı vardır. Patronlar tarafından başlarına tebelleş edilen sarı sendikalardan kanuni yollarla kurtulma imkânını bulamayan işçiler, zorunlu olarak fiili direnişlere yönelmektedir. Patronların temsilcileri de sözde bu direnişlerden şikayet etmektedir. Ama referandum yasasının çıkmaması için de ellerinden geleni yapmaktadır.

İlk referandum uygulaması 1968 yılında yapılmıştır. 1600 işçinin çalıştığı Derby lastik fabrikasında toplu sözleşme yetkisi sahte fişlere göre Türk - İş'e bağlı Kauçuk - İş sendikasına verilmiştir. Derby işçileri bunun üzerine direnişe geçip fabrikayı işgal etmişlerdi. Dört gün sonra işyerinde referandum yapıldı. 930 işçi DİSK'e bağlı Lastik - İş sendikasına rey verdi. Kauçuk - İş sendikasına ise 6 oy çıktı.

Referandum bundan sonra 46 işyerinde uygulandı. Bunlar hep gizli oy - açık sayım ilkesiyle yapıldı. DİSK'e bağlı sendikalar 31 referanduma katıldılar. Bunların 28'ini kazandılar. Referandum uygulamasında Türk - İş'e bağlı sendikalar 6, MİSK'e bağlı sendikalar 1 oylama kazandılar. 10 referandumu da bağımsız sendikalar kazandı. Üç oylamada ise hiçbir sendika yetki almak için çoğunluk sağlayamadı.

Bunların yanında referandumla sonuca bağlanmayan ama temelinde sendika seçme özgürlüğü yatan birçok işçi direnişleri olmuştur. 1974 yılında İskenderun'da meydana gelen olaylar, Seydişehir Alüminyum Fabrikasında geçen yıl meydana gelen olaylar, Epengle işçilerinin direnişi, Sungurlar Kazan Fabrikası olayları bunlardan bir kaçıdır. Bu işyerlerinde işçiler sendikal hakları için polisle jandarma ile karşı karşıya geldiler. Bir kısım direnişler ise hala sürmekte. Ama patronlar ve patronlardan daha patroncu sendika yöneticilerine göre işçilerin direnişleri yersiz, kanunsuz, haksız, üretimi engeleyici, şu bu... Oysa bütün bunların gerçek sebebi patronlar ve onlarla birlik halindeki sarı sendikalardır. Onların, işçileri gerçekten temsil eden sendikaları tanımak istemeyişleridir.

REFERANDUM İŞÇİLERİN BİRLİĞİ İÇİN KULLANILMALIDIR

Sermaye sınıfı ve onunla işbirliği halindeki sendikacılar referandumu özünden saptırma gayreti içindedirler. Sermaye sınıfının temsilcileri, referandum yerine «Merkez Sendikalar Bürosu» diye bir öneri ortaya atmışlardır. Buna göre bu büro, Hükümet Temsilcisi, İşveren Temsilcisi ve İşçi Temsilcisinden oluşacaktır. Sendikalara giriş dilekçeleri ve istifaların birer suretleri buraya gönderilecek ve asıl kayıtlar burada tutulacaktır.

Sermaye sınıfı böylece bütün sendikalar üzerinde hakimiyet kurmak istemektedir. İşçi sınıfı, böyle bir büronun kurulmasına karşı çıkmalıdır.

Sermaye yanlısı sendikacılar da referandumun kendi istedikleri gibi yasalaşmasına gayret etmektedir. Halil Tunç, Amerika'daki referandum yasasını örnek göstererek şöyle diyor: «Bakın Amerikan yasaları ne getirmiş... Diyor ki, eğer böyle bir oylama sonucu yetki alan sendika komünist eğilimli ise bu yetki iptal edilir.»

Halil Tunç'un böyle bir referandum yasasına diyeceği yoktur. Çünkü böyle bir yasa, sosyalist sınıf sendikacılığını engellemektedir. Bu ise işçi sınıfının, sermaye sınıfının boyunduruğu altına girmesi demektir. İşçi sınıfı bu tür ihanetlere karşı uyanık olmalıdır.

Bir başka Türk - İş temsilcisi ise, açık oy - gizli sayımı esas alan referandum öneriyor. Amacı, açık oylamada her türlü patron ve sarı sendika baskısına imkân sağlamak. Diğer yandan gizli sayımda her türlü dolabı çevirebilmek.

Adana'da Bossa işyerinde 1974 yılında yapılan oylama buna örnektir. Açık beyan usulü ile yapılan oylamada işveren her türlü baskıya başvurmuştur. Böylece 4500 işçi adına Türk - İş'e bağlı Teksif sendikası yetki almıştır. Görüldüğü gibi açık oylama işverenlere ve sarı sendikalara yaramaktadır.

İşte patronların ve patron yanlısı sendikacıların referandum anlayışları budur. İşçi sınıfı bu oyunlara gelmemelidir. Referandum işçi sınıfı için gizli oy - açık sayım ilkesiyle birleşirse bir anlam ifade eder ve işçi sınıfının yararına olur. Bu esasa uymayan referandum tasarılarına işçi sınıfı kesin olarak karşı çıkmalıdır. Bu tür girişimler nereden gelirse gelsin mücadele etmelidir.

SONUÇ OLARAK...

Referandum, işçiler için bir rekabet kaynağı olmamalıdır. Aksine işçilerin bütünleşmesinde bir araç olmalıdır. Çünkü asıl mücadele hedefi patronlardır. Sendikal rekabet işçileri bu hedeften uzaklaştırır. Kendi aralarında mücadeleye yöneltir.

İşçiler sendikal mücadeleyi öncelikle kendi sendikaları içinde yürütmelidir. Sendikalarda sendika içi demokrasiyi yerleştirmeye çalışmalıdır. Bu sağlanırsa sendikalarda işçiler söz ve karar sahibi olur. Referandum da ihtiyaç olmaktan çıkar. İşçiler referandumu her zaman işçi sınıfının birliği ve bütünlüğü doğrultusunda kullanmalıdır.

İŞÇİ DAVASI

İŞÇİLER .... SENDİKALAR

RECEP KÜREKÇİ

MADEN İŞÇİSİNİN MÜCADELE TARİHİ

ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASININ KURULUŞU

1946 da Cemiyetler Kanunu değiştirildi. Bu değişiklikle ilgili çalışmalar başladı. C.H.P.'nin olağanüstü kurultayında İnönü, bu konu ile ilgili olarak şöyle diyordu : **Partimizin programı, sınıf esası üzerine cemiyetler kurulmasını men etmiştir. Bu maddenin kaldırılmasını tetkik edeceksiniz. Biz kendi programımızda sınıf mücadelesini istemiyen ve sınıf menfaatleri arasında ahenk arayan esasta kalacağız.»**

1946 yılı Türkiye'de tek parti döneminin bittiği yıl olarak kabul edilir. D.P. (Demokrat Parti) nin kuruluşu bu yıla rastlar. 7 Ocak 1946 da kurulmuştur. D.P. programında işçi sendikalarının kurulmasına ve grev hakkı tanınmasına taraftar olduğunu belirtiyordu. Ancak D.P. **kurulan bütün örgütlere grev hakkını her türlü siyasi tesir ve maksatlar dışında kalmaları şartı ile** tanıyordu. Yani her türlü örgüt ve sendika kurulacak, ancak siyasi bir anlayışı olmıyacaktı. Sermayenin farklı kesimlerini temsil eden her iki siyasi partinin anlayışı ve isteği buydu. Sendikayı kuracaksın, mücadele etmiyeceksin, siyasi düşünce içinde de olmıyacaksın. Kısacası sermaye ile müçadele edecek herhangi bir tavır almayacaksın. İşte 1946'daki siyasi partiler ve anlayışları..

Aynı yıl işçiler hızlı bir örgütlenme içine girmişlerdi. Kısa bir sürede 600'den fazla sendika ve işçi derneği kuruldu. Adana'daki Mensucat işçileri Sendikası ile Zonguldak'taki Maden İşçileri Sendikası kurulan sendikaların en güçlüleri idi.

Ancak Çalışma Bakanlığı CHP'nin istediği biçimde sendika istiyordu. CHP'ye göre, menfaatleri çatıştırmadan uzlaştırıcı bir yol izlenmeliydi. Bunu temin için de «Milli Sendikalar Kanunu» tasarısını hazırladılar. İşçiler bu tasarıya karşı çıktılar. Yazılar ve bildiriler yayınladılar. Toplantılar düzenlediler. Bu bildirilerde Grev'in işçi sınıfının tek koruma silahı olduğunu belirttiler.

Meclisde tasarı görüşülürken savaş yıllarında kurulan sıkıyönetim o gün de devam etmekteydi. İstanbul İşçi Birliği, Sendikalar, bazı gazeteler ve daha önce kurulan Sosyalist Partiler iktidar tarafından kapatıldı. Bir çok işçi ve aydın tutuklandı.

20 Şubat 1974 de «İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri» kanunu yürürlüğe girdi. Sendikalar yukarıda belirttiğimiz anlayış içinde ve özellikle CHP'nin görüşleri doğrultusunda kurulmaya çalışılıyordu. Bu yıl içinde Türkiye'nin bir çok illerinde sendikalar kuruldu. Bunların en önemlilerinden biri **«Zonguldak Maden İşçileri Sendikası»** idi.

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası (Z.M.İ.S.) nın kurucuları şunlardır :

Hayri Oğuz	: Ustabaşı
Memduh Süer	: Şefporyon
Ömer Karahasan	: Ustabaşı
Mustafa Erol	: Baş Madenci
İzzet Özcan	: Baş Madenci
Sabri Koçer	: Baş Madenci
Kenan Erbasan	: Makine Şefi
Süleyman Çevikel	: Ustabaşı
Kemal Karabacak	: Hareket Müfettişi
Veli Toker	: Elektrik Şefi
Sadık Eren	: Şefporyon

Z.M.İ.S., halen 1952 de bir «üst örgüt» olarak kurulan TÜRK - İŞ (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) üyesidir.

-devam edecek-

MARŞAL BOYA FABRİKASI İŞÇİLERİ GREVDE

Marşal Boya Fabrikası işçileri grev sırasında görülüyor.(Foto — İşçi Davası)

İstanbul (İşçi Davası) — Gebze'deki Marşal Boya Fabrikasında çalışan 280 işçi grevlerini sürdürmektedir. Grevdeki işçiler DİSK'e bağlı Petrol Kimya - İş Sendikası üyesidir. Grev, sendika ile işveren arasında yürütülen sözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık çıkması üzerine başlamıştır. Anlaşma sağlanamıyan isteklerin bir kısmı şöyledir :

İŞÇİLERİN İSTEKLERİ	İŞVERENİN KARARI
■ Ücret zammı: Saat ücretlerine birinci ve ikinci yıl 7,5 ar lira zam.	Birinci yıl 4, ikinci yıl 4 lira zam.
■ Yılda 6 maaş tutarında ikramiye.	4 maaş ikramiye.
■ Kıdem tazminatı bir yıl için 60 yevmiye.	30 yevmiye.
■ 2.500 lira yakacak parası.	500 lira yakacak parası.
■ Haftalık çalışma 40 saat olacak.	45 saat olacak.
■ Şirket yönetimindeki emekli subay ve assubayların yönetimden alınması.	KABUL ETMİYOR.
■ Yılda 4 çift ayakkabı.	2 çift ayakkabı.
■ Bütün işçilere meşin ceket verilmesi.	KABUL ETMİYOR.
■ Fazla mesai işçilerin istedikleri zaman uygulansın.	KABUL ETMİYOR.
■ İşçilerin keyfi olarak bir kısımdan diğer kısma aktarılması yapılmasın.	KABUL ETMİYOR.

Marşal Boya Fabrikası bir anonim şirkete ait. Fabrikada lüks anamel boya, sentetik pasta, plâstik boyalar, poliester boya, tutkal ve benzeri maddeler üretilmekte. Libya, İran, Arabistan ve Kıbrıs'a ihraç yapılmakta. Makinalar otomatik. Bu yüzden işçilerin çoğu vasıfsız. 1971 yılından bu yana malların fiyatı 10 kat artmış. İşçi ücretleri ise üç kat. İşverenin geçen yıl 20 milyon lira kâr ettiğini açıklamasına karşı, işçiler bu kârın 60 milyonu geçtiğini söylüyor. Fabrikada kadın işçi yok. İşçiler işyerine çok uzak semtlerde oturuyor. Ortalama saat ücreti 5 - 7 lira.

İŞÇİ DAVASI, grevdeki Marşal işçileriyle görüştü. Aşağıda Petrol Kimya - İş Sendikasının işyeri temsilcileri ve işçilerle yaptağımız röportajı yayımlıyoruz.

— Günde ortalama çalışmanız kaç saat?

— 9 saat. Haftada 45 saat.

— Fazla mesai yapılıyor mu? Fazla mesailer yüzde kaç zamlı ödeniyor?

— Patron istediği zaman fazla mesai yaptırıyor. Yüzde yüz zamlı ödeniyor.

— Ücret dışında daha başka sosyal haklarınız var mı?

— Hiçbir sosyal hakkımız yok.

— İş kazası ve meslek hastalığı oluyor mu?

— İş kazası değil ama meslek hastalığı çok sık oluyor. Boyanın tozu, özellikle maleyik boğazımıza kaçıp ciğer hastalıkları ve sürekli öksürük yapmakta. Bu madde aynı zamanda boğazı o kadar acıtır ki, yemek yiyemeyiz. Dişleri de çürütür.

— Bu konuda alınmış tedbir var mı?

— Bu konuda bir çok müracaatımız oldu. Sağlık Bakanlığından Boya Sanayii işyerlerinin özelliği göz önünde bulundurularak müfettişler gönderilmesi gerekir. Fakat gelmiyorlar. Gelseler bile fabrikaya değil, işverenin Kabataş'taki yazıhanesine geliyorlar. Orada işverenin kimya mühendisleri ne derse ona göre rapor yapıp gidiyorlar. Zaten patron açık açık söylüyor. «Gelsinler» diyor. «Ağızlarını az açarlarsa az, çok açarlarsa çok koyarım» diyor. Bir arkadaş maleyikten zehirlendi. Gırtlak kanseri oldu. Sonra öldü gitti. Biz Sigorta hastanesine gidiyoruz. İşveren arkamızdan telefon ediyor. Emir veriyor. Gerisin geri gönderiliyoruz.

— İşyerinizde daha önce grev oldu mu?

— Hayır bu ilk grevimiz. Ancak daha önce bir yemek boykotu oldu. Bize işveren adi Beykoz ayakkabısı veriyordu. İşverenle ayakkabıyı dışardan almak, faturasını işverene vererek parasını ödemesi konusunda anlaştık. İkinci sene ayakkabıları böyle aldı. Fakat İdare Meclisindeki emekli subaylar ayakkabılarımızı asker gibi kontrol ettiler. Bizi zorla Beykoz ayakkabısı almaya zorladılar. Bunun üzerine yemek boykotu yaptık.

— İşyerine diğer işyerlerinden gelenler oldu mu?

— Bizim patronun kardeşinin işyeri olan Polimpeksten, Habaş ve Mertaş'tan, Olmuk'tan, Nuh Çimento'dan, Kimaş'tan, Petkim'den, Kimya Teknik'ten pekçok işçi arkadaş geldi. İstanbul'a geçmekte olan Turan Güneş uğradı. Sorularımıza cevap verdi.

— Siz başka grev yerlerine gittiniz mi?

— Nuh Çimento, Evma, Bandırma Asit Fabrikasına gittik.

— Bu gidiş gelişler size ne kazandırdı?

— Moralimiz çok yükseldi. Maddi olarak önemli değil. Dayanışmadan çok duygulanıyoruz.

— Sendikanız işyerinde eğitim çalışması yapıyor mu?

— Yapıyor. Gruplar halinde sendikaya seminerlere gidiyoruz. İşverene karşı nasıl mücadele verileceğini öğreniyoruz. Devlet çarkının işçiden yana dönmeyince sömürüden kurtulamıyacağımızı öğreniyoruz. Biz eğitimlerin daha da artırılmasını istiyoruz.

— Öğrenci olayları hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Belki söylediklerinde samimiler. Ama bize faydası olduğu yok. Çatışmalar bahane edilip sıkıyönetim geliyor. Grevler, direnişler yasaklanıyor.

— Parlamentodaki siyasi partiler hakkında ne düşünüyorsunuz?

— AP sömürüden yana. MHP işçi aleyhine eylemler tertipliyor. MSP dini alet edip sömürüyü sürdürmek istiyor. Genel olarak hepsi de sömürüden yana.

— Sizce DİSK ile Türk-İş neden birleşemiyorlar?

— Birleşsinler isteriz. Fakat birleşemezler. Çünkü DİSK, işçiler siyasete de karışsın diyor. Türk-İş işçiyi siyasetten uzaklaştırıyor. Demin bir arkadaş sendikaların sömürüden kurtaracağını söyledi. Ben buna kesin olarak inanmıyorum. İşçiler siyasete de karışmazlarsa sömürü bitmez.

— Günlük Gazetelerden hangisini takip ediyorsunuz?

— Ben yalnız Günaydın alabiliyorum.

— Bir işçi gazetesi sizce nasıl olmalı?

— İşçi ve köylü meseleleri yazsın. Haklarımızın alındığına dair haberler görmek isteriz.

— Marşal işçileri olarak diğer işçilere greviniz hakkında söyleyeceğiniz birşey var mı?

— Tüm işçi arkadaşlarımızın sendikamızın sendika farkı gözetmeksizin birbirlerini desteklemelerini istiyoruz. Marşal Boya Fabrikasındaki grev örnek bir grevdir. Kendi aramızda para toplıyarak grev çadırına televizyon bile kurduk. Birlik ve beraberlik içindeyiz. Bozuk düzen yöneticilerine karşı çıkan işçi sınıfı kendi kendini yönetebileceğinin örneğini Marşal'da vermiştir.

YORUM

Sendikal mücadelenin başarısı, bilinçli işçilerin bu mücadeleye öncülük etmesine, işçilerin birlik ve bütünlüğünün sağlanmasına bağlıdır.

Elli bin üyesi bulunan Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının bugünkü yöneticilerinin çoğu sarı sendikacı bile değildir. Sendikayı ve işçileri kendi çıkarları için bir araç olarak kullanmaktan başka yaptıkları iş yoktur. Maden işçileri bu tür sendika ağalarının yönetimden nasıl düşürüleceğini yeni yeni kavramaya başlamışlardır. Merkez Atölyesi işçilerinin yürüttükleri çalışma bu bakımdan ileri bir adımdır.

İşte maden işçileri kendi sendikalarına sahip çıkma, sendikal mücadeleye fiilen katılma durumunda iken yeni bir oyunla karşı karşıya gelmişlerdir. Mab - İş yöneticileri, kendi üyelerinin seçmediği bazı kişileri Zonguldak'a Bölge Temsilcisi atamışlardır. Tepeden inme Mab - İş yönetimine gelen bu kişiler ise, mevcut sendika içinde mücadele etmenin zorluğundan ürken kişilerdir. Bu kişiler, DİSK içinde ufak hesaplar peşinde koşanlarla işbirliği edip maden işçilerini bölmeye çalışanlardır. Yaptıkları bölücülüğü DİSK'e maletmek isteyenlerdir. Oysa aynı kişiler Zonguldak Bölgesinde DİSK'in sendikalarını batıran kişilerdir. Çaycuma'da Tümka - İş, Zonguldak'ta Sosyal - İş bu kişiler tarafından batırılmıştır. Bu kişiler Baksan'da işten atılan mücadeleci işçilere sahip çıkmayan kişilerdir.

Maden işçileri, işçi sınıfına, DİSK'e, M.T.A. işçilerine ihanet eden bu sendika cambazlarını ara sında barındırmamalıdır. Bugün mevcut sendikayı bırakmak, Tezer gibi yöneticilere, sermaye sınıfına hizmet etmektir.

RECEP KÜREKÇİ

DİSK GENEL SEKRETERİ İBRAHİM GÜZELCE ÖLDÜ

Yakalandığı hastalıktan kurtulamıyan İbrahim Güzelce 11 Nisan 1976 günü öldü. İbrahim Güzelce geçen sene Mayıs ayında yapılan genel kurulda DİSK Genel Sekreteri olarak seçilmişti.

Bir basın işçisi olan İbrahim Güzelce 1948 yılından beri sendikalarda çalışıyordu. 1961 de kurulan Türkiye İşçi Partisinin ve 1967 de kurulan DİSK'in kurucuları arasında olan İbrahim Güzelce, son görevinden önce de Batı Almanya'da bulunmuştu.

Ölümü üzüntüyle karşılanan İbrahim Güzelce'nin ailesine ve çalışma arkadaşlarına baş sağlığı dileriz.

İbrahim Güzelce

DİSK ADINA MADEN İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ BÖLÜNÜYOR

Ereğli Kömürleri İşletmesinde (E.K.İ.) çalışan elli bin işçiye öncülük eden Atölye işçileri toplu sözleşme çalışmalarını sürdürüyor. Atölye işçileri toplu sözleşme konusundaki görüşlerini diğer bölgelerdeki arkadaşları ile tartışıyor.

Kendileriyle konuştuğumuz Atölye işçileri Gazetemize şunları söylediler :

«Hazırlık çalışmalarımızı devam ettirmeye kararlıyız. Yalnız Mab - İş Sendikası yöneticilerinin son tayin kararları bizi zor duruma soktu. Mab - İş yöneticileri M.T.A. (Maden Tetkik Arama) işçileri arasından bir kadroyu temsilci olarak Zonguldak Bölgesine seçseydi böyle olmazdı. O zaman onlar bize destek olurlardı. Şimdi ise E.K.İ.'de çalışan bazı kişilerin Mab - İş'e bölge temsilcisi olarak tayin edilmiş olması işçiler arasında kuşkuyla karşılanıyor. Mevcut sendika içindeki muhalefetimiz baştan engellenmiş oluyor. Bize bazı arkadaşlarımız «Yoksa siz de bizi bölmek için mi çalışıyorsunuz.» diye soruyorlar.

Biz Mab - İş Bölge Yönetimini tepeden inme gaspedenlerin DİSK için çalıştığına da inanmıyoruz. Bunların ne olduğunu, Çaycuma'da neler yaptıklarını biliyoruz. Buna rağmen kendilerini çıkmaz yoldan döndürmeye çalışıyoruz. Onları işçi arkadaşların huzurunda açık tartışmaya çağırıyoruz. Kendilerine ve fikirlerine güvenemedikleri için bizimle tartışmaktan kaçınıyorlar. Bütün yaptıkları işçilerle tek tek konuşmak. Arkamızdan asılsız dedikodular yaymak. Böyle adamlardan kimseye hayır gelmez. Bunlar yalnız E.K.İ. işçilerine değil, M.T.A. işçilerine de zarar verir.»

GAZETENE SAHİP OL

İŞÇİ DAVASI: İşçilerin haftalık ekonomi ve politika gazetesi. Sahibi: Yıldırım Eryılmaz / Sorumlu müdür: Şengül Karademir / Yönetim yeri: Nizam cad. Birlik iş hanı, kat: 3, No: 311 - ZONGULDAK. / Yazışma adresi: P.K. 68 - Zonguldak / Tel: 3886 / İstanbul bürosu: Alemdar mah. Çatalçeşme sok. Atalay İş hanı, No: 27, Cağaloğlu - İSTANBUL / Abone: altı aylık 25 TL. yıllık: 50 TL. / Yabancı ülkeler için abone ücreti üç katıdır / Dizgi : BAŞARAN Matbaası / Baskı : UFUK Matbaası / Telefon : 26 43 09 - Cağaloğlu - İst.